

kunnen zeggen: naar den dood eens probeert, 3 broeders? En Levi, ook wel

K. S.

EVEN

ereformeerden

n in Neder-

sverre over de toe heeft mogen e hij velen in en, althans tot n. De broeders dat zij in hun d door de pijn- lerland, praattjes ets der critiek en zij zelf zoo i een vreemde

niet onder de n laatste artikel arken in Neder- n Indië moeten n in Indië niet gen? Moet van zoo vaak met zeer voorzichtig a, jaarlijks een n het kerkelijk

gesteld wordt, ken niet op de vraag, of onze a zijn er zeker wat men rijken dt er in Indië er ook. Maar o verre reis te ok wel. Daarbij extra-uitgaven onbekend zijn. langrijke bedra- nds, omdat de jden methuana wat kost het rst naar Indië n moesten, als e hoogte waren, t van de arbe- s hetzelfde.

zijn van bijkom- maar ten deele p de hoogte is. oord wordt, is, ijke Indië moet ekort schiet in En in deze op- De eerste is, dat ien, niet tekort openbaren moet e tweede is, i niet bedoelen elijk te maken, l aan de verzor- zorging de Ker- enomen, ook al eente ter hoofd- ook kosten aan de krachten der

Als de Kerken n niet op zich makkelijk rond e verwijten, dat t wachten. Dan geld weken op enten van hun el van hetgeen len, als bijvoor- re preeken, ach- lijk leven op de genoegelijker, en aarin een predi- n.

en daar, dat ze ler verstrooiden strooiden leyen en in Frankrijk i in het Zuiden oeilijker zijn te an, ze kwamen t wel deden in voor financiële unnen oplossen. l der onkosten Ze schuiven de erken in Neder- en dragen, wat ijk zou zijn.

Alleen als wij zoo de dingen bezien, doen wij de Kerken in Indië recht. En cijfers mogen nu bewijzen, dat hetgeen ik zeide niet overdreven is. Laat ik mogen opmerken, dat deze cijfers gegeven zijn door niemand minder dan Excellentie Dr H. Colijn, die bij zijn laatste bezoek aan Indië, een paar jaar geleden, nauwkeurig alles heeft onderzocht. En als iemand daartoe in staat is, dan is hij het.

Nu herinner ik er aan, dat het zielental van alle Gereformeerden thans ruim 4000 bedraagt. Tijdens zijn bezoek was dit veel minder, de snelle groei dagteekent, gelijk ik al opgemerkt heb, van de laatste jaren. Als wij zeggen, dat het tijdens zijn bezoek 3500 bedroeg, zijn wij zeker aan den hoogen kant. Aan zijn rapport ontleen ik nu de volgende gegevens. De totale uitgaven van de vijf, door de Deputaten voor de verstrooiden gesteunde Kerken, dat zijn de Kerken van Medan, Bandoeng, Batavia, Soerabaja en Semarang, bedroegen per jaar toen — nu zijn de bedragen weer hooger geworden — f115.000 per jaar. Daarbij houde men in het oog, dat er nog drie Kerken zijn, die niet worden gesteund, die van Djokja, Magesang en Solo, die thans samen 700 zielen tellen en toen zeker 500 zielen sterk waren, zoodat de uitgaven van f115.000 voor rekening kwamen van ongeveer 3000 zielen, groot en klein. Bedragen, die toch wel iets zeggen. Van dit bedrag, groot f115.000 komt voor rekening van de verzorging der verstrooiden f51455 per jaar, dus ongeveer de helft. Natuurlijk dragen deze verstrooiden bij. De 370 personen, die al of niet met hunne gezinnen, van deze verzorging genieten, brengen jaarlijks op f24000, zoodat de vijf plaatselijke Kerken bij moeten passen f27500. Het bedrag van f115.000 wordt bijeengebracht door 920 personen voor zich zelf en hunne gezinnen en van dat bedrag nemen de verstrooiden f24000 voor hun rekening, ten getale van 370. Reken men van het bedrag, dat de Kerken bij moeten passen om de verstrooiden te kunnen verzorgen, nu af de steun, die zij uit het vaderland ontvangen, en die steun was tot nu toe f12500, dan blijft over f15000, die door 550 personen in Indië voor hun broeders en zusters in de verstrooiing wordt opgebracht. En dan wordt het toch wel heel eigenaardig, dat tegenover deze 550 personen met hun f15000 staan ruim 700 Kerken in het vaderland, die de gevraagde f12500 met moeite en soms zuchtend opbrengen. Van de opmerking, dat men in Indië het zelf maar klaar moet spelen en dat de liefde daar wel wat warmer kon zijn, blijft in het licht van deze cijfers niet veel over. Misschien komt daarvoor in de plaats een beetje schaamte, als men bedenkt, dat 550 menschen in Indië meer voor de verstrooiden doen dan 700 Kerken in het vaderland. En dat zij bovendien hun predikanten weken en maanden afstaan om de verstrooiden te bezoeken. En dat ze bovendien den schijn op zich geladen hebben, dat hun hart voor de zaak des Heeren niet zoo heel warm klopt.

De Deputaten voor de verstrooiden hebben jaren lang getracht de Kerken in het vaderland voor deze dingen warm te maken. En het lukte hun ten deele. Gelukkig hebben de Kerken, te Arnhem in Generale Synode bijeen, besloten, dat het mooie werk onder de verstrooiden voortaan gesteund moet worden met f20.000. Door dit besluit is het mogelijk geworden, dat de arbeid onder hen zonder zorg kan worden voortgezet. Moge de liefde onzer Kerken niet alleen daaruit blijken, maar geve God, dat het gebed vermeerdere voor onze broeders en zusters in de eenzaamheid in Indië en voor degenen, die onder hen en aan hen arbeiden.

W. G. HARRENSTEIN.

UIT HET POLITIEKE EN SOCIALE LEVEN

Niet verzoeken!

Ook dan als de leuning op het dak niet ontbreekt en aan de beveiliging der arbeiders alle aandacht wordt geschonken van de zijde der directie, gebeuren er in werkplaats en fabriek wel ongelukken.

Wie steenen draagt zal daardoor smart lijden en wie hout klieft, zal daardoor in gevaar zijn niet alleen, maar ook dikwijls anderen in gevaar stellen.

Het is de gewone levensgang, dat wij alle uren in gevaar zijn, op straat met het zich steeds geweliger ontwikkelend verkeer, in ons huis met elektrische leidingen, gasbuizen en liften, maar het meest in ons beroep te midden van het ratelen der wielen en het daveren der riemen.

Daar komen ongevallen voor, die ons aangrijpen, die ons ontroeren, waarbij wij het hoofd buigen voor de vrijmacht Gods, en de hand op den mond leggen, wijl wij Gods wegen niet verstaan. Immers daar zijn ongevallen, die men niet kon voorzien, die men met de uiterste zorg niet kon voorkomen, waarvoor in den eigenlijken zin, niemand aansprakelijk kan worden gesteld.

Maar helaas daar zijn er ook, en de meeste, die wel te voorzien waren, die noodwendig moesten komen, die uitgelokt werden door de onachtzaam-

heid, de slordigheid, de roekeloosheid van de arbeiders zelf.

Daar is, zeker niet altijd bewust, soms een spelen met het lichaam en de ledematen, een spelen met het leven, dat ons schuldig stelt voor God. De gevolgen zijn voor bedrijf en maatschappij, voor gezin en familie noodlottig, en het is goed, dat wij daarvoor niet ongevoelig zijn. Maar voor den Christen moet de aanranding van Gods wet toch allereerst spreken.

Nemen de Christelijke arbeiders een uitzonderingspositie in? De cijfers en statistieken van de Arbeidsinspectie kunnen ons hier geen aanwijzing geven.

De ervaring leert, dat ook onder ons het kwaad schuilt, dat er niet immer is die voorzichtigheid, die niet alleen geoorloofd maar ook geboden is, niet het voorbeeld dat ook anderen trekt en een muur is voor de jongeren, die in hun lachende levenslust, spelen met de gevaren, waarin ze van de schoolbanken af verkeerden.

Natuurlijk past ons geen hooghartig oordeel over hen, die door een ongeluk werden getroffen. Maar we voegt den Christen ook niet te ieten op het zedelijk kwaad, op het aantasten van Gods wet. Wel past het ons in de prediking en in heel onze levenshouding te betuigen, dat men den Heere niet mag verzoeken.

Wij weten ons gelukkig met lichaam en ziel, voor tijd en eeuwigheid, veilig in de hoede van onzen God. Maar wij mogen dit slechts doen, als wij wandelen in Zijn wegen. Als wij ons lichaam zien als een tempel, een kunstwerk Gods, waarvoor wij geroepen zijn te waken. Als wij het leven zien als ontvangen uit Gods hand, en als gesteld in Zijn dienst en dus het als gave Gods eeren en ontzien.

Wij doen dat wel in principe, wij belijden dit wel, maar het moet ook worden levenspraktijk. En daaraan meenen wij, mankeert nog wel het een en ander. Hoe paradoxaal het ook klinken moge in dezen tijd van menschenverering en lichaams-cultus, wij zetten in onzen dagelijkschen arbeid telkens weer lijf en leven op het spel.

Een enkele illustratie uit het Centraal Verslag der Arbeidsinspectie moge de waarheid van wat wij boven schreven bevestigen.

In een houtwarenfabriek lachte een arbeider, die, om een stuk gereedschap te nemen, een beschutting van een laagliggend drijfwerk verwijderde en over een bewegende as stapte, den ambtenaar uit, toen deze hem wees op het roekeloze van een dergelijke handelwijze.

Hier liep het, voor het oogenblik, goed af, en genoot de roekeloze misschien nog van zijn waagstuk, maar elders waren de gevolgen van een soortgelijke roekeloosheid, gepaard met ongehoorzaamheid, erger.

Een 16-jarige jongen wilde tijdens het loopen van het drijfwerk een kleine herstelling aan een drijf-riem verrichten en dezen riem daarna op de schijf leggen, hoewel hem zulks verboden, en hem ander werk opgedragen was. Hij werd door de draaiende as gepakt en zoodanig tuschen as en zoldering geklemd, dat de dood spoedig intrad.

Niet enkel jonge menschen zijn om hun roekeloosheid te berispen, zooals wij uit het eerste voorbeeld reeds zagen. Met liften moet men steeds heel voorzichtig zijn. Een arbeider liet eenige goederen af en daarbij geraakte een deksel van een val bekneld tuschen den vloer van den liftbak en het onderste bordes van een buiten tegen een gebouw aangebrachte lift. De motor bleef doorloopen en de kabel werd afgewonden. In plaats van te wachten, tot de motor was omgeschakeld en de bak weer was opgehaald, begon de arbeider het deksel los te slaan, waarbij hij zich voorover in den liftbak boog. Toen het deksel loskwam, viel de bak ongeveer 2.5 M. en nam den onnadenkende arbeider mee, die zoo ernstig werd gekwetst, dat hij na korten tijd overleed.

Wij zouden het aantal voorbeelden kunnen vermenigvuldigen. Wij zouden ook tragischer gevallen naar voren kunnen brengen. Gevallen waarin de onvoorzichtige zijn straf ontliet en een ander werd getroffen. Gevallen, waarbij „knoeiers" met electriciteit, in eigen woning rampen veroorzaakten of de dupe werden van hun vermeende handigheid.

Maar wij willen blijven op het terrein van den arbeid in den engeren zin, en uitsluitend waar-schuwen tegen de zonde van het verzoeken van God, in het roekeloos spelen met ledematen, lichaam en leven.

G. BAAS Kz.

MUZIKALE KRONIEK

Hubert Cuypers' Kerstoratorium.

III.

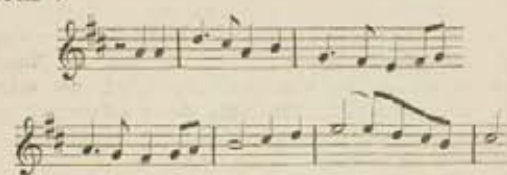
Het Kerstoratorium geeft uitstekend gelegenheid om de stijlbeheersing van den componist te leeren kennen en bewonderen. Het Eerste Deel opent met een orkestpreludium waarin als thema optreedt

de eerste regel van psalm 89, daarna in solo-declamatie, weldra in koorzang overgenomen. In die inleiding trof mij na de meer in toonschaal blijvende opzet de keurige chromatische doorvoering en de kostelijke instrumentatie. Opvallend is daarbij het muzikaal chiasme (kruisstelling).

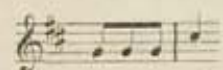
Daar spreekt de solist-declinator: „Alle gij dorstigen! komt tot de wateren, en gij, die geen geld hebt, komt, ja komt, koopt en eet, ja koopt zonder geld en zonder prijs wijn en melk!" De kalme achtsten-begeleiding in f groot vormt onmiddellijk aansluitend hierop een illustere inleiding tot het in bes zuiver vierstemmig a-capella gezongen koor: „Hoe zalig is het volk". Dezelfde Schriftwoorden worden dan door den declinator herhaald, in gedeelten, die met prachtig effect ingeschoven zijn tuschen de koorregels van psalm 89. Minder mooi is het dat hierdoor de 3e regel: „Zij zullen in Uw naam — zich al den dag verblijden", na het 5e woord vastloopt. Overzien we deze bladzij, dan schijnt het alternatieve door de geboden evenwichtsbewaring het brengen van een offer te verontschuldigen, maar een offer blijft het. Gelukkig worden we spoedig tot vergevensgezindheid gestemd door de geniale opvoering van de slotregel: „Maar Uw gerechtigheid liep naar Uw woord verhoogd".

„Resoluut" wordt nu de vijandschap tuschen vrouwenzaad en slangenzaad muzikaal aangekondigd door een nogal lawaaijerige orkestinleiding, die eerst tot rust komt als de declamatie tevens aandacht eischt.

Een bekoorlijke vondst is weer de door het koor uitgewerkte melodie „Want een kind is ons geboren".

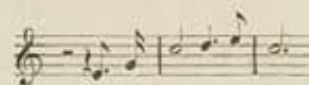

De compositie blijft hier een tijdlang op groote hoogte door de serieuze doorwerking van bovenbedoelde melodie en een fanfarethema in de begeleiding:

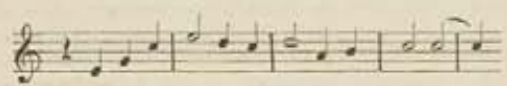

De expressie van de namen Gods: Wonderlijk, Raad, Sterke God, Vader der eeuwigheid is muzikaal zeer mooi in 't „Vredevoorst", waarbij de begeleiding reeds preludeert op het herhaalde „Want een kind is ons geboren".

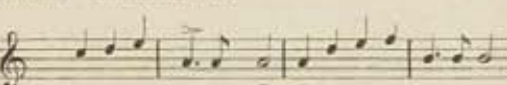
Schrijft Cuypers als geniaal kunstenaar vaak frank en vrij op het midden van de muzikale heirweg, hij loopt toch ook wel eens de kantjes langs. Zoo lijkt me de pastorale: „Hij zal zijn kudde weiden" hoe melodieuze en sentimentvol ook, op de grens van te lang, het marschthema „Maak U op, word verlicht".

hoe pakkend ook, op de grens van te populair. Maar naast het rechte pad lijkt hij mij de becomeening van de tekst: „Doch over u zal de Heere opgaan en zijne heerlijkheid zal over u gezien worden". Het eerste deel tot „opgaan", is populair van melodie

maar wat volgt, vind ik, de majesteit van de woorden in aanmerking genomen, door zijn platheid een muzikaal derailement:

Hierin zien we trouwens een van de gevaren voor deze compositie: door de groote gemakkelijheid waarmee Cuypers in heterogene stijlen werkt, komt soms het verhevene vlak naast het platvloersche, het majestueuze naast het ordinaire te liggen. In ditzelfde gedeelte was het dat we nog een aantekening van gelijke aard maakten. „En de heidenen zullen tot Uw licht gaan". Moet dat noodzakelijk gesymboliseerd worden door een werkelijk heidensch lawaai? Pauken en bekkenslag veroorzaken we volstrekt niet, maar als er dan absoluut leven gemaakt moet worden, dan verwachten we op deze plaats toch wat anders dan het hanale tjoempa, tjoempa, tjoempa boemeleboem, waarvoor geciviliseerde heidenen op een moderne kermis weg zouden loopen.

Maar gelukkig duurt die rage maar kort, en is er weldra weer harmonie tuschen woord en toon.

Bij de „koningen tot den glans gaande" wordt met verrassend, zij het al méér toegepast effect de ster aan het muzikale firmament geprikt in de vorm van een lang aangehouden hoog-octavige toon. Wel verdwijnt ze weer spoedig, want het is in letterlijke zin slechts toekomstmuziek, maar bij de inleiding op de lofzang van Zacharias zweeft de ster langdurig in de lucht, juist als in Dubois' „Marche des Rois Mages", een illustratief aardigheidsje, dat als zoodanig te waardeeren valt.